

Ezer literes hűtőtér

Nagyobb, korszerűbb élelmiszerbolt és presszó Isaszegen

A Pécel-Isaszeg Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet a kereskedelmi kultúra javítása és a lakosság korszerűbb kiszolgálása érdekében önkiszolgáló alakította Isaszegen a 11-es számú élelmiszerboltot, s korszerűsítette, másodosztályúra alakította az élelmiszerbolt szomszédságában a presszót.

A létesítményeket tegnap délelőtt adta át Kristóf András, az AFESZ elnökhelyettese Bodrogi Andrásnak, az isaszegi nagyközségi tanács elnökének. A két létesítménnyel kapcsolatos munkákat 700 ezer forint költséggel a dányi Magvető Termelőszövetkezet építői végezték. A kis élelmiszerbolt nemcsak korszerűbb, önkiszol-

gáló rendszerű lett, hanem alapterülete is növekedett negyven négyzetméterrel. Ez azt jelenti, hogy a jövőben a lakosság bővebb áruválasztékot talál, s hogy állandóan kapható töltelék- és mirelit-áru. Ennek érdekében az átalakított üzlet mélyhűtőpultot és ezerliteres hűtőszekrényt kapott.

A bolttal egy épületben lévő, másodosztályúvá előléptetett presszóban is a dányai munkálkodtak, kerthelyiséget építettek, hűtőtérrel alakították ki és a presszó raktározási területét is bővült.

F. B.

Emlékezés Erdey-Grúz Tiborra

Elhunyt Erdey-Grúz Tibor, a Magyar Tudományos Akadémia kétszeres Kossuth-díjas eminencia. A halálhír sokakat meglepett és töltött el szomorúsággal. Ahányszor csak elmentem, elmegyek a gödöllői Petőfi szobor előtt, mindig ő jutott eszembe.

Talán sokan nem tudják, hogy Petőfi bronzos öntött szobrának felállítására érdekében mennyit segített annak idején Erdey-Grúz Tibor, akkori oktatásügyi miniszter és Gödöllő országgyűlési képviselője. Itt tartotta fogadóórát, magam is meghallgattam kérttem és hosszan elbeszélgettünk a kultúrpark, a lakások, az utak, a víz és a villany ügyéről, mindarról, ami a legendás város alapjához szükséges volt. Beszélgetésünk végére hagytam a Gödöllő népe által jól ismert szobor ügyét. Arra kért, foglaljam írásba az egészét. A fogadóórát követően többször is találkoztunk hivatalban, ahol meghagyta titkárnőjének, amennyiben Gödöllőről keresik — s különösen ha a Petőfi szobor ügyében — biztosítson hozzá zöld utat. Minden érdekelt, az is, hogyan áll Turáni Kovács Imre szobrászművész a munkával,

mi a zsűri álláspontja és végül, hogyan halad a Képzőművészeti Alap Kivitelező Iparvállalata a kiöntéssel.

Egy napon meghívó érkezett a szoboröntődétől, amelyben azt tudatták, hogy a szobor művészi és műszaki átvételére 1955. augusztus 8-án fél tizenegyre kerül sor a Jász utcai telepen. Az átvételt követően rohantam a telefonhoz, majd a minisztériumba. Az idő sürgett, mert a miniszter készséggel akarta akadémiára, majd Bécsbe. A tervezett időt jóval túlléptük, beszélünk a felállításról, az avatóünnepség szervezéséről, a meghívandókról és arról, hogy mennyi pénzre van szükség. (A kért 35 ezer forinttal kapcsolatban mire visszaérkeztem a fővárosból, már távirat vár: „A pénz biztosítva!”)

Emberséges közvetlensége tette vonzóvá, s talán ez az, ami miatt oly nagy tisztelettel gondolok rá. Messzemenően segített abban, hogy Gödöllőn álljon egy Petőfi szobor. Persze, sok másban is része volt. Erről azok tudnak legjobban beszélni, akik vele együtt dolgoztak és küzdöttek az új Gödöllő felépítéséért.

Csiba József

Egész napos sportprogram

Bőséges programra találnak a sportkedvelők augusztus 21-én, szombaton, amikor is a gödöllői sportklub telepen az alábbi sporteseményeket rendezik.

9 óra: GSC—Galgahévízi ifi, majd 10 órakor GSC—Galgahévíz felnőtt női kézilabda-mérkőzés: 11 órakor GSC—Dunai Koolaj ifi, 12 órakor GSC—Dunai Koolaj felnőtt férfi kosárlabda-mérkőzés.

A labdarúgás kedvelői is találnak látványosságot, hiszen 14.30 órakor a GSC—Albertirsa serdülő, majd 16 órakor a GSC—Albertirsa felnőtt bajnok labdarúgó-mérkőzésre kerül sor.

GÖDÖLLŐ ÉS VIDÉKE

A PEST MEGYEI HÍRLAP KÜLÖNKIADASA

III. ÉVFOLYAM, 196. SZÁM

1976. AUGUSZTUS 19., CSÜTÖRTÖK

Patrónusok segítségével Az autósiskolát ötven alapították

— Tessék nekem elhinni — mutogat a hölgy lefele fordított tenyerével —, hogy ott, a második és a harmadik oszlop között rettenetesen lejt a pálya. Olyan érzése támad az embernek, mintha mind a négy kerék kiszaladna alóla... — Asszonyom, ezen könnyen segíthet — szól közbe az oktató —, amikor arra a szakaszra ér, véletlenül se nyomja ki a kuplungot, különben tényleg elszalad a kocsi.

megjelölték... Nem, dehogyan... Nos, ilyen a kezdő autósok, motorosok élete Veresegyházán, ahol az autóséletre nevelésnek egy sokak számára jelentős iskolája van. — Iskolánk négy évvel ezelőtt, 1972. augusztusában jött létre — tájékoztat Tusják György, az autósiskola vezetője. — Egy ideig a község adott részünkre olyan helyiséget, ahol az elméleti oktatást tartottuk, s csak közben, az oktatással egy időben lehetett szórni arról, hogy önálló épületet építsünk, amely mellett tanpályának is volt már hely.

mondja Tusják György. — Belsőkereskedési területünk Pest megye és Budapest. Heti két alkalommal tartjuk az elméleti oktatást, kedden és pénteken, 17—21 óráig. Tantervünkben, amely egyezik az Autóközlekedési Tanintézet követelményeivel — 30 óra szabályismeret, 16 óra vezéstechnika, 4 óra közlekedési taktika, 10 óra gépjárműszerkezet-ismeret és 8 óra gépjármű-üzemeltetési óra megtartása szerepel. — A KRESZ-ből és a műszaki ismeretekből sikeres vizsgát tett hallgatók számára ezután 30 órás vezéstechnika-óra megartása szerepel. — A KRESZ-ből és a műszaki ismeretekből sikeres vizsgát tett hallgatók számára ezután 30 órás vezéstechnika-óra megartása szerepel. — A KRESZ-ből és a műszaki ismeretekből sikeres vizsgát tett hallgatók számára ezután 30 órás vezéstechnika-óra megartása szerepel.

A maguk elképzelése szerint

A Veresegyházi 1. számú Gépjárművezető-képző Munkaközösség gyakorló pályáján a napokban játszódtott le ez a jelenet, de történetesen volna bárhol. A gépkocsivezetés első (jó néhány száz) métere mindenki számára tartogat meglepetést. Hol vitorlásnak, hol úthengernek érezheti a kezdő a csodás autót. Közben még arra is „rákényszerítik”, hogy a manővereket hátramenetben is megismételje. Rettenetes! Ráadásul még két centit lejt is az út. De ne tessék azt hinni, hogy ezt táblával

lelvő cséplőgépekhez részes munkásokat szerződtek. Közülük az etető munkája volt a legveszélyesebb, mert közvetlenül a dobnál dolgozott. Egy férfi a kékéket adogatta fel, ami ugyanolyan ügyességet kívánt, mint a kékéket kocsihoz történő feladogatása. A feladott kékéket pántlikáját az egyik asszony vágdosta el, majd az etető kalaszával előre, a dobba adagolta. Két-három férfi a szalmát hordta el a géptől, valamint a megelt zsákokat vitték fel vállukra a padlásra, ahol a búzát a földre öntötték. Az asszonyok a töreket és a pelyvát rakták arrébb, illetve váltogatták egymást fenn a gépen. Munkájukat kevésbé fizették meg, mint a férfiakét, mert azok egész részt, ők csupán felet kaptak.

— Az iskolából 1972-ben kerültek ki az országutak itt „felcseperedett” első vándorai.

Egy kis statisztika

— Az első két évben két tanfolyamot tartottunk a személygépkocsi és a motorkecskár vezetését tanulni vágyók részére — mondja Varga György, az autósiskola gazdasági felelőse, aki maga is oktató. — Így 1972-ben 118-an szereztek személygépkocsi- és 30-an motorkecskár-vezetői engedélyt. 1973-ban hat tanfolyamot indítottunk, amelyek után 497-en vizsgáztak sikerrel gépkocsi-, 45-en pedig motorkecskár-vezetésből. 1974-ben 414-en „B” kategóriájú és 59-en „A” kategóriájú vezetői engedélyt szereztek hallgatóink. Az elmúlt évben 454-en személygépkocsi-, 67-en pedig motorkecskár-vezetésre szereztek jogosultságot nálunk. Ebben az évben, eddig 290-en vettek részt tanfolyamunkon, s vizsgáztak eredményesen. Jelenleg, a július közepé óta tartó turnusban éppen 80-an tanulják a vezetés elméleti tudnivalóit.

Kaposi Pál

Először 1972-ben

Abban, hogy a munkaközösség ma már jól működhet, nem kis része van a helyi párt- és tanácsi szerveknek. Szinte legendaszamba megy, amilyen előszeretettel beszélnek itt Pásztor Béla veresegyházi tanácselnökről, aki személy szerint állandó patrónusa ennek az intézménynek. Pedig „csak” arról van szó, hogy amint annak idején kiderült: ez a község egy jó ügy érdekében szövetkezett, azonnal pártfogásba vette ügyüket, mondván: miért ne legyenek el-sőnek éppen az ő községükben ilyen iskola?!

— A célunk akkor is, azóta is, hogy úgy készítsük fel a hallgatókat, hogy a közlekedés ma már igen fontos követelményeinek megfelelően —

Az aratástól a kenyérsütésig (1.)

Hajnalban már elindultak

Az aratás, a behordás, a cséplés napjai azelőtt is az év különleges időszakát jelentették. Nem véletlenül, hisz a legnehezebb fizikai munkát végezték az esztendő legmelegebb heteiben. És ami ugyanilyen fontos: örömmel. Annak a tudata gyújtotta fel az izzadó, cserzett bőrű emberek szívét, hogy a következő aratásig biztosítva lesz az „élet”, a kenyér, a legfontosabb táplálékaink közül. E napok különlegességét a gazdaságyonok főztje is fényjelezte: ebédre finom húsételekkel és tésztafélékkel rukkoltak elő.

Eső és szél ellen

Péter-Pálkor megszakad a búza töve, mégha éretlen is! — tartotta az egykor községi forgó valkói mondás. A gazdák nem is felekedtek meg az előzők által rájuk hagyományozott bölcsességről, mert ez idő tájt kiballagtak a mezőre megszémmelni a gabonát, megállapítani, hány nap múlva érik kasza alá. Az aratás munkálatait a családok önállóan végezték. A kaszások az erejüket bíró férfiak voltak: a kaszanyélre meg erőtlének, vagy már gyenge időkben az asszony néppel együtt szedték a markot, köfötték a kötelet, vagy ahogy itt mondták, a pántlikát. Ezeket néhány méterenként földre fektették, s rájuk tették a markot, körülbelül fél ölésnyi búzamenységet, ami fél kévének felelt meg. Egészébe akkor egészült ki, amikor egy pászta után a kaszások visszafordultak. Azután a kéve pántlikájának — szép nevet adtak neki! — két végét összcscsavarták, s a pántlika alá dugott kévékötő fával a kötélt alá húzták be. A kévéket azután kereszt alakban csomóba rakták, mely alá mindig kaparékot szórtak, hogy sok eső esetén a gabonát megóvják a rothadástól. A keresztet készíthették kicsire és nagyra. Az előbbi változatnál tizenhárom, az utóbbinál tizenhatet számlált a kereszt.

A kévéket kalaszával befelé rakogatták egymásra, a legfelső négy végét a paphoz erősítették. Valkón csak a tizenharmadik, illetve a tizenhatedik kévét nevezték így. A pap két célt szolgált. Egyrészt a keresztet épségét védte az esetleges nagy szélről, másrészt a keresztet közepe felé néző kalaszokat az esőtől. Szükség is volt rá, mert a levágtott gabonát kinnhagyták a határban egy héttel.

A nehéz munka kalóriadús táplálékot igényelt. A fél négy körül már induló aratók szívesen ittak, pántlikával üzték el szemükből az álmot, s utána egy falatnyi üres kenyert ettek. Akinek nem volt otthon pántlikája, e kemény napokra a kocsmából szerezte be. Akadtak olyanok is, akik inkább rumot vásároltak. Az első étkezésre nyolc óra tájban került sor. A reggeli a magukkal vitt hideg élelmiszerből, sonkából, kolbászból, szalonnából, tojásból és vajból állt, pontosan ezek váltakozásából. Előtte pántlikát kortyintottak. Szomjúságból egész nap bort fogyasztottak.

A hordás napjai

Délre a gazdasszonyok főztek. Ezt a dolgukat úgy kellett intézniük, hogy a harang első kondulására kiérjenek a határba. Aki később ért oda, azt megszólalták, kicsüfölték. A gazdasszony itt is úgy terített, akárcsak otthon. A fehér abroszt, mely eddig a kosarat takarta, egy kereszt tövében a célra széthintett gabonára terítette, kirakta közepre a levest, a húst, a tésztát. Az aratók, marokszedők tányérjukat ölükebe véve, vagy maguk mellé a földre téve kanalizták a gazdasszony ízetes főzöttjét. Ebéd után az aratók a keresztet tövébe dőltek pi-henni, a gazdasszony pedig kosarába pakolta a csetreszeket és a maradékot, kicsit időzött még, azután elindult hazá. A többiek is csak fél órát pihentek, azután újra munkához láttak. Uzsonnázni öt óra tájban ültek le, s a

reggeliről megmaradt élelemből falatoztak. Ezután megnyolcig, fél kilencig döntöttek az érettgabonát. Hazatérve ismét főtt ételt vacsorálhattak, akinek az nem esett jól, tejet ivott. Aratás idején meleg, nehéz és hosszú napjaik voltak az aratóknak. Kor hajnalban keltek és későn tértek nyugovóra. A visszaemlékezők szerint voltak olyan évek is, amikor nagyon sokan felcserezték a nappalt az éjszakával és éjjel arattak, hogy a lehető legkevesebb szem peregen ki. A keresztet egy héttel állták a határban, s aztán fogtak hozzá a behordáshoz. Ennek menete megegyezett a gödöllőiéivel, amit dr. Kovács András eleveintett fel Kalácsa a határban című szemléletes írásával. A rokonok Valkón is összeálltak, s közösen szekerelték haza a termést. A hordás napjaiban is négyezer étket, s ugyanolyan finomakat, mint aratás idején. Ha közel volt a föld, a harmadik, ha messze, a második térd után reggeliztek. Ebédre a déli harangzó utáni első megerkezéskor került sor, uzsonnára pedig öt óra tájban. A vacsorát mindig annál a gazdánál ették, akinek aznap hordtak. A lovakat is csak este fogták ki, napközben tarisznyából abrakoltatták őket.

Az etető veszélyes munkája

A gazdák arra törekedtek, hogy a hazaszállított gabonát minél előbb elcsépléssék. Ez viszont eléggé lassan haladt. Még a felszabadulás után is öt, legfeljebb hat cséplőgép járt Valkón házról házra. Ezek magánkézben voltak. Az ötvenes évek elején a falu parasztságának egy része három csoportba tömörült, s mind-egyik társaság vásárolt egy cséplőgépet és egy traktort. Ezek azonban csak az adott csoport tagjainak gabonáját cséplétek el. Mind a személyi, mind a kollektív tulajdonban

Kézzel — szüpnak

A kétféle tulajdonú gépek között két különbség volt. A csoportok tulajdonában levők csak a tagokhoz mentek, míg az egyéni birtoklásúak bárkiét elvállalták. A másik eltérés — a birtoklási formától eltekintve — az volt, hogy a magántulajdonú gépeket elég nagy részt kellett adni a tulajdonosának, a részesekén felül. A közös gépeknél csak a részeseknek kellett porciójukat kimérni. A parasztok eme kezdeményezése haladó jelenség volt annyiban, hogy ily módon a géptulajdonosok — bár kismérvű — kizsákmányolása ellen fogtak össze. Az effajta ellenőrlésnek azonban volt hátulütője is: a belépéshez pénz kellett, így a legszegényebb rétegek kívül rekedtek. Ráadásul az ő gabonájuk cséplését el sem vállalták.

A gépi cséplés mellett a legtöbb háznál kézzel is cséplétek. Erre azért volt szükség, mert a házak egy részét, a gazdasági épületeket pedig általában szüpnal fedték. s ezeket gyakorta kellett foltzogatni, esetenként teljesen kicserélni. E célra, sőt a kukoricaszár felkötésére is a rozs szalmáját használták, aminek töretlenségét csak kézi csépléssel tudták megóvni. A kiscéplést szalmából kirázták a fűvet, a szemetet, s kévébe, pontosabban zsúba kötötték. Bene Mihály (Folytatjuk)

SPORT + SPORT + SPORT + SPORT

Elkészült a sorsolás

Elkészült a gödöllői városi kispályás labdarúgó-bajnokság I. osztályú csapatainak sorsolása.

I. forduló, VIII. 23.: AFESZ—Vegyesipari Szövetkezet, KIOSZ—Építőipari Szövetkezet, Erdőgazd. V.—Városgazdálkodási V., Pedagógus—MGI, IV. ker. FC—ATE, I. Szabadság tér—Gépgyár, II. forduló, VIII. 30.: Gépgyár—IV. ker. FC, ATE I—Pedagógus, MGI, I—Erdőgazdaság, Városgazdálkodási V.—KIOSZ, Építőipari Szövetkezet—AFESZ, Vegyesipari Szövetkezet—Szabadság tér, III. forduló IX. 6.: AFESZ—Városgazdálkodási V., KIOSZ—MGI, Erdőgazdaság—ATE I., Pedagógus—Gépgyár, IV. ker. FC—Szabadság tér, Vegyesipari Szövetkezet—Építőipari Szövetkezet, IV. forduló IX. 13.: IV. ker. FC—Vegyesipari Szövetkezet, Szabadság tér—Pedagógus, Gépgyár—Erdőgazdaság, ATE—KIOSZ, MGI—AFESZ, Városgazdálkodási V.—Építőipari Szövetkezet, V. forduló, IX. 20.: AFESZ—ATE I., KIOSZ—Gépgyár, Erdőgazdaság—Szabadság tér, Pedagógus—IV. ker. FC, Építőipari Szövetkezet—MGI, Vegyesipari Szövetkezet

—Városgazdálkodási V., VI. forduló, IX. 27.: Pedagógus—Vegyesipari Szövetkezet, IV. ker. FC—Erdőgazdaság, Szabadság tér—KIOSZ, Gépgyár—AFESZ, ATE, I—Építőipari Szövetkezet, MGI—Városgazdálkodási V., XII. forduló, X. 4.: AFESZ—Szabadság tér, KIOSZ—IV. ker. FC, Erdőgazdaság—Pedagógus, Városgazdálkodási V.—ATE I., Építőipari Szöv.—Gépgyár, Vegyesipari Szöv.—MGI, VIII. forduló, X. 11.: Erdőgazdaság—Vegyesipari Szöv., Pedagógus—KIOSZ, IV. ker. FC—AFESZ, Szabadság tér—Építőipari Szöv., Gépgyár—Városgazdálkodási V., ATE I—MGI, I., IX. forduló, X. 18.: AFESZ—Pedagógus, KIOSZ—Erdőgazdaság, MGI—Gépgyár, Városgazdálkodási V.—Szabadság tér, Építőipari Szöv.—IV. ker. FC, Vegyesipari Szöv.—ATE, I., X. forduló, X. 25.: KIOSZ—Vegyesipari Szöv., Erdőgazdaság—AFESZ, Pedagógus—Építőipari Szöv., IV. ker. FC—Városgazdálkodási V., Szabadság tér—MGI, Gépgyár—ATE, I., XI. forduló, XI. 1.: AFESZ—KIOSZ, ATE, I.—Szabadság tér, MGI—IV. ker. FC, Városgazdálkodási V.—Pedagógus, Építőipari Szöv.—Erdőgazdaság, Vegyesipari Szöv.—Gépgyár.